

На основу Статута Удружења драмских уметника Србије - Репрезентативног удружења у области културе, а у складу са *Правилником о ближим условима, мерилима и критеријумима, као и поступку по захтевима лица за утврђивање статуса лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе* („Службени гласник РС“, бр. 9/17), Председништво Удружења драмских уметника Србије (УДУС) доноси

**ПРАВИЛНИК
О РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА СТАТУСНА ПРАВА
ЧЛАНОВА УДРУЖЕЊА ДРАМСКИХ УМЕТНИКА СРБИЈЕ**

Члан 1.

Овим правилником утврђују се задаци, састав, начин рада и трајање мандата Комисије за статусна права чланова УДУС-а (у даљем тексту: Комисија).

Члан 2.

Председништво УДУС-а бира и именује Комисију као своје стално радно тело.

У Комисију се именују најмање пет компетентних чланова, водећи рачуна да су то представници чланова различитих уметничких занимања.

Мандат Комисије траје три године, с могућношћу именовања на још три године.

Члан 3.

Комисија има следеће задатке:

- А) да одлучује по захтевима за пријем у чланство УДУС-а;
- Б) да одлучује по захтевима за утврђивање статуса лица које самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе (самостални драмски уметник, стручњак и сарадник), као и поступак провере испуњености услова из Закона о култури за лица која су уписана у евиденцију лица која самостално обављају уметничку или другу делатност за четворогодишњи период, за област драмске делатности – Позоришна уметност (стваралаштво, продукција, интерпретација);
- В) да одлучује по захтевима за мишљење и подршку у решавању ретроактивног стажа.

Комисија се састаје по потреби, у складу са пристиглим захтевима.

А) Одлучивање по захтевима за пријем у чланство УДУС-а

Члан 4.

Члан Удружења може бити држављанин Републике Србије који професионално делује на територији Републике Србије у области драмске уметности, ако испуњава следећи услов:

- да је завршио факултет / академију драмских уметности или другу високошколску установу акредитовану или признату од стране надлежног органа Републике Србије и стекао високо образовање у оквиру образовно уметничког поља драмске и аудиовизуелне уметности, или
- да има неку другу високу, вишу или средњу стручну спрему, а да се најмање четири године континуирано професионално бави драмском уметношћу са релевантним уметничким резултатима.

Удружење води централну евиденцију чланства.

Лице које сматра да испуњава услове за пријем у чланство, дужно је да поднесе приступницу за пријем у чланство. Уз приступницу се достављају докази о испуњењу услова (копија личне карте, копија дипломе или уверења о дипломирању и професионална биографија са доказима о претходном четворогодишњем професионалном уметничком раду).

Одлуку о пријему у чланство УДУС-а доноси Комисија, изузев за подносиоце приступнице који доставе диплому факултета или акредитоване високошколске установе Републике Србије, или високошколску исправу признату од стране надлежног органа Републике Србије, који се у чланство примају увођењем у евиденцију даном подношења приступнице.

Комисија за статусна права чланова је дужна да размотри сваку поднету приступницу и да одлуку о пријему донесе у року од 2 месеца од дана подношења приступнице.

Против одлуке о пријему којом је одбијен пријем у чланство УДУС-а, подносилац приступнице има право жалбе у року од 15 дана од дана пријема одлуке Комисије за статусна права чланова.

О приговору против одлуке о пријему у чланство одлучује Председништво УДУС-а на првој наредној седици.

Пријем у чланство Удружења рачуна се од дана подношења приступнице за пријем у чланство и од тог дана подносилац приступнице стиче сва права, обавезе и одговорности члана УДУС-а.

Б) Одлучивање по захтевима за утврђивање статуса лица које самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе (самостални драмски уметник, стручњак и сарадник), као и поступак провере испуњености услова из Закона о култури за лица која су уписана у евиденцију лица која самостално обављају уметничку или другу делатност за четворогодишњи период, за област драмске делатности:

Позоришна уметност (стваралаштво, продукција, интерпретација)

Члан 5.

Лице које поднесе захтев Комисији, има право на стицање статуса лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе и упис у Евиденцију лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе (у даљем тексту: Евиденција), уколико испуњава следеће ближе услове:

- 1) да је држављанин Републике Србије;
- 2) да има пребивалиште на територији Републике Србије;
- 3) да није обавезно социјално осигуран по другом основу;
- 4) да се самосталном уметничком или другом делатношћу у области културе бави професионално и самостално у виду занимања, ради обезбеђивања услова за живот и рад
- 5) да је стекао високо, више или средње образовање одговарајућег образовног профила или, изузетно, да се најмање четири године професионално и самостално бави уметничком делатношћу у драмској области културе као основним занимањем. признаје се професионално и самостално бављење уметничком или другом делатношћу у области културе уколико су испуњени ближи критеријуми за подручје у култури: Позоришна уметност – сценско стваралаштво и интерпретација;
- 6) да остварује резултате у професионалном бављењу уметничком или другом делатношћу у области културе на територији Републике Србије, односно да испуњава ближе услове, мерила и критеријуме предвиђене овим правилником.

Изузетно, драмским уметницима, стручњацима у култури и сарадницима у култури, који имају пребивалиште на територији Републике Србије, а који своју делатност привремено, у краћем или дужем периоду, обављају у иностранству, доприносећи својим уметничким и професионалним радом афирмацији наше уметности и културе, а уколико испуњавају ближе услове, мерила и критеријуме из овог правилника, Комисија признаје тај рад и утврђује статус лица које самостално обавља уметничку или другу делатност у области културе.

Уколико драмски уметник, стручњак у култури и сарадник у култури борави ван територије Републике Србије, а његово уметничко или стручно дело, односно резултат рада испуњава ближе услове, мерила и критеријуме из овог правилника и јавно је доступно на територији Републике Србије, односно доприноси културном животу заједнице, Комисија признаје тај рад и утврђује самостални статус.

Члан 6.

Подносилац захтева за утврђивање статуса, поред ближих услова, треба да од стране Комисије добије као мерило позитивну оцену резултата његовог бављења самосталном уметничком или другом делатношћу у области културе.

Комисија ће, полазећи од мерила из става 1. овог члана, вредновати следеће:

- 1) квалитет уметничког или стручног дела, односно резултата рада;
- 2) континуитет обављања професионалне уметничке или друге делатности у области културе;
- 3) позитивну оцену меродавне стручне јавности;
- 4) јавну доступност уметничког или стручног дела, односно резултата рада;
- 5) допринос културном животу заједнице.

Ближи критеријуми које самостални драмски уметници, стручњаци у култури и сарадници у култури морају испуњавати у подручју у култури Позоришна уметност – сценско стваралаштво и интерпретација су:

1) Самостални драмски уметник:

(1) Глумац

- две новоодигране главне улоге или четири велике улоге или осам споредних или епизодних улога или 16 малих улога у позоришту или сродним медијима (телевизији, филму), или
- 16 великих или 32 мале улоге на радију, или
- 80 глумачких задатака остварених у медијима у којима је глумачко стваралаштво неопходно (синхронизација и надсинхронизација, наративна, књижевне вечери, рекламе, промоције, едукативни и наменски програми итд.).

(2) Редитељ

- четири режије целовечерњих представа, перформанса, драмских структура у позоришту или сродним медијима, или
- 16 режија играно-документарних и других форми у електронским медијима, или
- 16 режија играних форми на радију, или
- 12 мултимедијалних радова у дигиталним медијима, или
- 16 редитељских задатка у медијима у којима је редитељско стваралаштво неопходно (културне манифестације, фестивали, свечаности, академије, сценски, колажни, музички и други програми у култури).

(3) Драматург

- једна праизведба целовечерње драме у позоришту или сродним медијима, или
- две изведене драме, или
- драматуршки рад на четири представе, или
- осам адаптација или драматизација за позориште и сродне медије, или
- четири изведене оригиналне радио-драме, или
- два објављена драмска дела (признаје се уговор са издавачем за још необјављено дело), или

- 24 критичка или друга рада у домену драмских уметности, или
- 12 мултимедијалних радова у дигиталним медијима, или
- 16 драматуршких задатака у медијима и формама у којима је драматуршко стваралаштво неопходно (сценаристички и ко-сценаристички рад за сценске, музичке, колажне и забавне програме, образовне и сличне емисије: квизове, наменске филмове, рекламне и видео спотове и сл.).

За наведена занимања самосталних драмских уметника узимају се у обзир и следећи послови:

(1) *Вођење креативног драмског процеса – дивајзинг:*

- Развој драмског, позоришног или другог извођачког дела (перформанс, инсталација, хепенинг, визуелни и мултимедијални рад и др.) на основу документарних или личних материјала учесника у процесу, кроз колективни ауторски рад групе, с циљем постизања уметничких и ширих развојних резултата и исхода - водитељ четири процеса.

(2) *Уметничка дирекција у позоришту или истраживачких и развојних пројеката у области драмских уметности, заснована на ауторском концепту:*

- Осмишљавање и спровођење сложених програмских садржаја и активности - дирекција програма/пројеката у трајању од 24 месеца укупно;
- Истраживачки и интердисциплинарни процесни рад - вођење два пуна процеса чији су ток и резултати доступни јавности.

(3) *Програмска дирекција манифестација у области драмских уметности, на међународном, регионалном, националном, покрајинском или на локалном нивоу, заснована на ауторском концепту, те сродне одговорне делатности од општег интереса, за чије обављање је неопходна и незамењива уметничка експертиза:*

- Програмска дирекција фестивала, смотре и друге манифестација или њихови сегменат
- Уметнички или програмски директор на две манифестације;
- Селекција програма - селектор четири фестивала, смотре или друге манифестације;
- Учешће у стручном жирију - члан жирија 12 фестивала, смотри или других манифестација.

(4) *Едукација и подстицање развоја и доступности драмске уметности:*

- Драмски педагошки рад с децом, младима и другим групама учесника - четири пуна процеса или годишња радна циклуса;
- Ауторски рад на развоју публике: осмишљавање и извођење интерактивних образовно-васпитних, анимацијских и других развојних програма (нпр. у оквиру међуресорне сарадње културе и туризма) - шеснаест заокружених програма;
- Развој ауторских инструмената за подстицање развоја и доступности драмске уметности: осмишљавање, креирање и уређивање приручника, уџбеника, збирки, тематских издања, часописа и сл. у области драмске уметности - 320 објављених страница текста.

Уколико самостални драмски уметник ствара и у другим медијима и уметничким делатностима као самостални уметник, уметнички задаци вреднују се кумулативно.

2) Самостални стручњак у култури:

1) Театролог, Позоришни критичар

- континуирано се бави теоријом драмске уметности као делом уметничког процеса или истраживања, документовања, проучавања, вредновања, очувања, представљања и тумачења драмског уметничког стваралаштва: 320 објављених страница, или
- критичарски рад у области драмске уметности – аутор критика, приказа и сл, у форми

чланака, сепарата и књига: 320 објављених страница, или

- уређивачки рад у области теорије и праксе у драмским уметностима: уредник 320 објављених страница.

Уколико самостални стручњак у култури ради и у другим областима културе, задаци се вреднују кумулативно.

3) Самостални сарадник у култури:

(1) Продуцент, Организатор, Менаџер

Практични рад у области сценске уметности:

- четири велика продуцентска посла (продуцент организације, директор продукције, извршни продуцент пројекта, продуцент позоришне трупе), или
- организација осам пројеката у фази припреме, или
- континуирана дистрибуција 16 пројеката или четири велика инострана гостовања, или
- организација 40 сценско-музичких програма, рецитала, књижевних вечери, изложби, модних ревија и других програма, или
- продукција или организација четири међународна фестивала, организатор – сарадник фестивала, манифестација локалног типа - континуирано у периоду од најмање шест месеци годишње, или

Менаџмент сложених уметничких и развојних пројеката у области драмских уметности:

- координација четири пројеката у фази припреме, или
- вођење, координација пројеката у трајању од укупно 32 месеца, или
- организовање, координација укупно осам симпозијума, конференција, вишедневних семинара и других скупова великог формата, или 24 округла стола, трибине и друга појединачна скупа, или
- координација летње односно зимске школе, међународних сусрета, колонија или других формата који имају за циљ уметничку продукцију, развој области драмских уметности, сарадње и међународних односа и сл., у трајању од минимум 120 дана укупно, или

Писање теоријских текстова из области организације позоришних и културно-уметничких делатности:

- 320 страница теоријског текста, критика, приказа, реферата за симпозијуме - објављен текст, или
- истраживачки рад (члан истраживачке екипе са објављеним текстом од 240 страница), или

Педагошки рад:

- предавач у општем или високом образовању, уз активност у теорији и пракси, или

Делатност на радију:

- извршни продуцент програма или емисија на радију (континуирано најмање 36 месеци), или

Делатност на филму:

- директор-продуцент два дугометражна филма, или
- директор-продуцент осам краткометражних филмова, или
- организатор снимања четири играна филма, или
- организатор снимања осам краткометражних филмова, или
- организатор снимања, вођа снимања, секретар редакције, асистент режије 36 кратких филмова, или
- организатор у најмање 40 видео спотова, реклама, или

Делатност на телевизији:

- рад на организовању 40 полчасовних ТВ емисија (било које врсте).

Уколико самостални сарадник ради и у другим областима културе, задаци се третирају кумулативно.

Члан 7.

Када самостални драмски уметник, стручњак у култури и сарадник у култури обавља истовремено две или више делатности, односно два или више посла у истој делатности, његова активност у свакој делатности процентуално се приказује.

Статус лица које самостално обавља уметничку или другу делатност у области културе утврђиваће се сходно претежној делатности одређеној на начин из става 1. овог члана.

Члан 8.

Лице које обавља самосталну уметничку или другу делатност у области културе, а које одређено време не обавља ту делатност због болести, не узима се у обзир за проверу испуњености услова из члана 12. став 1. овог правилника.

Члан 9.

Подносилац захтева приликом подношења захтева Комисији за утврђивање статуса лица која обављају самосталну уметничку или другу делатност у области културе, подноси и захтев за упис у Евиденцију лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе.

Подносилац прилаже следећа документа:

- 1) изјаву дату под моралном и материјалном одговорношћу да се уметничком или другом делатношћу бави професионално и самостално у виду занимања и да није обавезно социјално осигуран по другом основу;
- 2) фотокопију личне карте;
- 3) фотокопију доказа о последњем завршеном степену школовања: високом, вишем или средњем образовању одговарајућег образовног профила (диплома, уверење, сведочанство и сл.);
- 4) уверење о оствареном радном стажу издато од стране надлежне филијале Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање;
- 5) податке о адреси и контактима;
- 6) доказе о професионалном раду: уговоре, потврде уметничких установа и других носилаца посла, програме, плакате, критике, рецензије, исечке из штампе, објаве на интернету и друге релевантне доказе;
- 7) друга потребна документа по захтеву Комисије (фотокопија радне књижице, фотокопија војне књижица и друга документа која су значајна за регулисање социјалних права подносиоца).

Члан 10.

Приликом оцењивања резултата рада подносиоца захтева у претходном периоду, Комисија узима као релевантан сваки професионални рад који је потврђен траженом документацијом, укључујући изузетно и рад током школовања, уколико је тај рад био професионалан и самосталан.

Почетак професионалног ангажмана се доказује професионалним уговором или другим релевантним доказом који о томе сведочи.

Одлуку о утврђивању статуса самосталног драмског уметника, односно стручњака у култури и сарадника у култури, као и време од када се тај статус утврђује, Комисија доноси већином гласова свих чланова.

УДУС доноси Решење о утврђивању статуса самосталног драмског уметника, односно стручњака у култури и сарадника у култури у року од 30 дана од дана доношења одлуке Комисије.

Решење се издаје у два примерка, један примерак за носиоца статуса и један за УДУС које води евиденцију. Решење, у складу са законом, садржи личне податке подносиоца захтева (име, име једног родитеља, презиме, адресу пребивалишта, занимање, подручје културне делатности: Позоришна уметност – сценско стваралаштво и интерпретација, датум од када се утврђује статус).

Члан 11.

На основу Решења из члана 10. овог правилника, издаје се, у складу са законом, уверење о чињеницама уписаним у евиденцију.

Уверење се издаје сагласно подацима из евиденције, посебно за сваку намену.

Уверење се издаје на захтев, по правилу истог дана када је странка затражила уверење, а најкасније у року од 15 дана од дана подношења захтева.

Ако УДУС одбије захтев за издавање уверења, дужно је да о томе донесе посебно решење.

Ако у року од 15 дана од дана подношења захтева УДУС не изда уверење, странка може изјавити жалбу Министарству као да је захтев одбијен.

Ако странка, на основу доказа којима располаже, сматра да јој уверење није издато у складу с подацима из евиденције, може захтевати измену или издавање новог уверења.

УДУС је дужно да донесе посебно решење ако одбије захтев странке да јој измени или изда ново уверење.

Ако у року од 15 дана од дана подношења захтева за измену или издавање новог уверења то не буде учињено, странка може изјавити жалбу као да је њен захтев одбијен.

Против решења о одбијању захтева жалба се може изјавити Министарству у року од 15 дана од дана достављања решења. Жалба се може изјавити Министарству и ако је истекао рок прописан за измену или издавање уверења.

Члан 12.

По истеку четири године од дана стицања статуса самосталног драмског уметника, односно стручњака у култури и сарадника у култури, Комисија врши поступак провере испуњености услова за лица која су уписана у евиденцију лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе за четворогодишњи период.

УДУС 30 дана пре истека четворогодишњег периода доставља позив носиоцу статуса лица које самостално обавља уметничку или другу делатност у области културе да у том року поднесе Комисији захтев за проверу испуњености услова и доказе о свом претходном четворогодишњем раду, као и друга документа из члана 9. овог правилника.

Лице које је уписано у евиденцију лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе, ослобађа се од обавезе доказивања испуњености услова, када напуни 30 година стажа осигурања (мушкарци), односно 25 година стажа осигурања (жене).

Члан 13.

Носилац статуса обавезан је да УДУС-у пријави промену у вези са условима за упис у евиденцију, у року од три дана од дана настанка промене.

Промена и брисање из евиденције лица које је стекло статус лица које самостално обавља уметничку или другу делатност у области културе врши се:

- 1) на лични захтев лица које је стекло статус лица које самостално обавља уметничку или другу делатност у области културе;

- 2) по службеној дужности када УДУС решењем утврди да то лице не испуњава ближе услове из члана 5. овог правилника, као и ако се током поступка провере испуњености услова не одазове на позив из члана 12. став 2. овог правилника.

Уколико носилац статуса прекида статус због заснивања радног односа, пензионисања, одслужења војног рока и других разлога, дужан је да о насталој промени обавести УДУС у року од три дана од дана настанка промене основа осигурања.

Члан 14.

Носилац статуса је дужан да код Пореске управе, на законом прописани начин и рок, врши на обрасцу ППД-СУ редовну годишњу пријаву за утврђивање аконтационе и коначне обавезе доприноса за обавезно социјално осигурање.

Носилац статуса је обавезан да оверену копију пријаве из става 1. овог члана, односно копију овереног обрасца ППД-СУ, преда УДУС-у одмах по овери.

В) Одлучивање по захтевима за мишљење и подршку у решавању ретроактивног стажа

Члан 15.

На захтеве лица која желе да ретроактивно регулишу део свог самосталног стажа из драмске и позоришне области до 30.06.1983. године и од 01.07.1983. године, Комисија разматра те захтеве и одлучује о давању позитивног или негативног мишљења за признавање дела стажа у траженом периоду.

Лице које подноси захтев из става 1. потребно је да испуњава услове, мерила и критеријуме из чланова 5. и 6. овог правилника и о томе поднесе исте доказе, као и да Комисији поднесе исту документацију из члана 9. овог правилника.

На основу приложених доказа и документације, Комисија одлучује о давању мишљења за регулисање стажа до 30.06.1983. године и о утврђивању самосталног статуса за период после 01.07.1983. године.

Решење о признавању стажа доноси надлежна филијала Републичког фонда за ПИО, а Комисија даје мишљење и на основу тог мишљења УДУС издаје уверење најкасније у року од 60 дана од дана подношења захтева са комплетном документацијом.

Члан 16.

Овај правилник усваја Председништво УДУС-а на седници одржаној 20.3.2017.године.

**ПРЕДСЕДНИШТВО
УДРУЖЕЊА ДРАМСКИХ УМЕТНИКА СРБИЈЕ**

Војислав Брајовић, председник